

[Aksel Møller.]

under krigen, men jeg går da ud fra som givet, at vi i løbet af 1955 vil nå frem til at have udlignet forskellen mellem boligunderskuddet og befolkningstilvæksten under krigen.

Hvis det er tilfældet, så ser jeg ikke rettere, end at risikoen for udlejningsvanskeligheder melder sig, og når vi udsætter denne sags afgørelse til 1. april 1955, kan vi risikere, at hele dette problem kommer bag på os. Hvad gør det, at der står ledige boliger? Er det ikke netop det, vi prøver at nå frem til, nemlig at have en boligreserve, en voksende boligreserve, så vi for alvor kan gå løs på saneringsproblemerne i den store stil?

Jo, det er det. Men læg mærke til, at denne ledighedsrisiko vil under de nuværende forhold ensidigt ramme nybyggeriet; trængslen omkring det gamle byggeri, hvor huslejen kunstigt er holdt nede, vil fortsat være den samme, medens lejeledigheden i nybyggeriet under disse forhold vil kunne brede sig. Og hvilken situation kommer vi da i i dette land? Så har vi byggekrisen, endda en meget alvorlig byggekrisen. Hvis vi ser på den historisk nye foretælse, som de almennyttige boligselskaber er, og spørger, hvilken økonomisk modstandskraft disse foreninger har i det øjeblik, lejeledigheden er begyndt at optræde i nybyggeriet, må vi da ikke svare, at de har ingen? Den højtærede minister er sikkert fuldstændig klar over dette, og jeg kunne tænke mig, at hvis han havde tendens til onde drømme om natten, måtte det være noget af det, han drømte om atter og atter... (*Indenrigs- og boligministeren* [Kjærboel]: Det har jeg ikke!). Nej, men det var måske godt, om den højtærede minister havde det i dette tilfælde. Men hvis man altså kunne tænke sig, at den højtærede minister led af den slags, måtte en af de ting, han stadig kredsede om, være: Hvad er der at gøre i det øjeblik, lejeledigheden rammer os i nybyggeriet? De sociale selskaber har vel for deres hovedselskabers vedkommende efterhånden opsamlet noget, der kunne ligne en formue — beskeden i forhold til det økonomiske omfang af den samlede vækst — men hvad står denne formue i? Den står i projekter, den står i det daglige arbejde

på tegnestuen, i det, der bliver investeret til videreudførelse andetsteds. I det øjeblik, lejeledigheden begynder at optræde i nybyggeriet, går dette byggeri i stå, for der er ingen økonomisk modstandskraft og ingen formuer til dækning — og disse projekter kommer ikke til at se dagens lys.

Det er klart, at årsagen til, at vi nu ser ind i dette perspektiv, er den simple kendsgerning, at vi holder et altfor stort spillerum mellem huslejen i nybyggeriet og huslejen i det gamle byggeri. Ingen af os, uanset hvilket parti vi kommer fra, uanset hvilken erkendelse vi har af dette problems alvor, vil tænke på at forlange dette svælg udfyldt i spring. — det er da ligetil. Altså, kommer vi nu — og det er jo formålet med byggestøtteloven at bygge os frem til en boligreserve — med den kraft, hvormed den højtærede boligminister pumper 144 mill. kr. ud i januar kvartal, så vidt, at vi får lejeledighed, står dette høje ting overfor, med hensyn til spillerummet mellem huslejeniveauerne, at skulle bevæge sig i langt hurtigere spring end sundt og rimeligt for de tusinder af medborgere, det går ud over. Derfor er det så nødvendigt, at den politik, som her skal føres, starter i tide. Vi er rimeligvis allerede noget forsinket. Jeg har indrømmet offentligt — jeg har jo skrevet nogle artikler derom — at man burde være begyndt før, men der var een ting, der holdt os tilbage hele tiden, og det var den simple omstændighed, at vi levede under indtrykket af Koreaprisstigningerne og deres indflydelse på huslejeniveauet i de nye ejendomme, byggeomkostningernes stærke stigning; vi måtte prøve, om vi ikke kunne holde ud, indtil der viste sig en faldende tendens i disse udgifter. Nu har den altså vist sig — og så skal vi igen til at udsætte det hele.

Den gradvise tilpasning, den nødvendige bedre overensstemmelse, kan efter min mening kun tilvejebringes, hvis den højtærede minister og dette høje ting ser den risiko i møde, som ligger foran os. Jeg mener derfor, at den rigtige fremgangsmåde vil være, at vi, nu da vi står i den situation, at der ingen lovforslag er, opfordrer den højtærede minister til, inden tinget skal holde sin sommerferie, at fremsætte sine forslag, således at vi kan få første behandling overstået, få udvalget nedsat, påbegynde arbej-